

Київ, 2009. С. 60–61. 2. Криминалистика : учеб. / под ред. Е. П. Ищенко. Изд. 2-е, испр. и доп. М. : Контракт ; Инфра-М, 2006. 748 с. 3. Марущак О. А. Залучення спеціаліста при розслідуванні ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). *Форум права*. 2014. № 2. С. 253–257. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_2_45.pdf (дата звернення: 04.10.2018). 4. Шершньова В. О. Використання спеціальних знань при розслідуванні податкових злочинів // Наукова бібліотека України : сайт. URL: <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/209-vikoristannja-spetsialnih-znan-pri-rozsliduvanni-podatkovih-zlochiv.html> (дата звернення: 04.10.2018). 5. Клименко Н. І. Загальна теорія судової експертології : монографія. Тернопіль : Крок, 2018. 262 с. 6. Дьячков А. М. Применение специальных бухгалтерских познаний при расследовании хищений. М. : Спарк, 2000. 123 с. 7. Лазарева Н. А., Зубовская Т. А. Экспертиза бухгалтерских документов как один из способов борьбы с экономическими преступлениями. *Юридический вестник*. 2001. № 1. С. 62–67. 8. Сорокотякин И. Н. Использование специальных познаний в проверочной и организационной деятельности следователя : учеб. пособие. Свердловск, 1989. 43 с.

Одержано 06.10.2018

УДК 343.14

Раїса Михайлівна БАЛАЦ,

викладач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5871-8344>

ПОДАННЯ СЛІДЧОГО ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Профілактична функція кримінального судочинства, одночасно з іншими завданнями, є об'єктивно зумовленою потребою суспільства та працівників досудового розслідування Національної поліції України. Соціальна, економічна і політична обстановка, що склалась на сьогодні в Україні, яскраво свідчить про загострення криміногенної ситуації. Питання щодо актуальності профілактичної діяльності під час досудового розслідування кримінального провадження, пов'язані в цілому із криміногенною ситуацією в країні та певних регіонах, яка є стабільно складною, та потребує від держави та її правоохоронних органів негайного прийняття профілактичних заходів в цілому та у ході проведення досудового розслідування.

При проведенні дослідження положень КПК України 1960 року, необхідно зазначити, що в чинному КПК України, на відміну від попереднього, відсутня норма про такий обов'язок слідчого і форму запобігання кримінальним правопорушенням, зокрема, внесення органом досудового розслідування, прокурором подання про усунення причин та умов, що сприяли вчиненню злочинів. Так, у положеннях ст. 23 КПК України 1960 року було закріплено, що при провадженні дізнання, досудового слідства і судового розгляду кримінальної справи орган дізнання, слідчий, прокурор зобов'язані виявити причини і умови, які сприяли вчиненню злочину. А відповідно до ст. 23-1 КПК України 1960 року орган дізнання, слідчий, прокурор, встановивши причини і умови, що сприяли вчиненню злочину, вносили у відповідний державний орган, громадську організацію або посадовій особі подання про вжиття заходів для усунення цих причин і умов [1]. На сьогоднішній час, на нашу думку, відсутність у чинному КПК України цієї норми не забезпечує реалізацію загальних і конкретних як цього закону, так і завдань профілактики злочинів у суспільстві.

Слід зазначити, що внесення подання не передбачено жодною нормою чинного КПК України [2]. Крім того, положення ст. 40 КПК України також не передбачає складання подання слідчого, як процесуального документу. Однак, як зазначає ч. 5 ст. 40 КПК України органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та

організації, службові особи, інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення слідчого. Окрім того, ст.110 КПК України передбачає рішення слідчого у формі постанови. Враховуючи те, що слідчий є посадовою особою, в обов'язки якої входить розслідування кримінального правопорушення та визначено, що одним із завдань органів досудового розслідування є виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, і вжиття через відповідні органи заходів щодо їх усунення [3]. Відсутній і механізм реалізації виконання слідчим цього завдання, як спосіб реагування на виявлені ним причини та умови, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення. Слід наголосити, що вся діяльність слідчого та процесуальні акти, у яких вона відображається, мають запобіжне значення. В той же час Наказом МВС України від 06.07.2017 року № 570 затверджено «Положення про органи досудового розслідування Національної поліції України», де одним із завдань згідно п.5 слідчого є виявлення причин і умов, які сприяють учиненню кримінальних правопорушень, і вжиття через відповідні органи заходів щодо їх усунення. На наш погляд, процесуальним актом, в якому відображалася б запобіжна діяльність слідчого щодо усунення причин та умов вчинення кримінального правопорушення було б винесення відповідного подання. **Подання** – це процесуальний акт, де міститься рішення слідчого у кримінальному провадженні з виявлення і вжиття заходів щодо усунення причин та умов, які сприяли вчиненню кримінального правопорушення. З цього приводу слушну пропозицію висловили О. Баганець та Л. Омельчук щодо внесення до чинного КПК України доповнення про внесення подання на розгляд державних органів та посадових осіб [4,с.86; 5, с.45-46], що ми підтримуємо.

Втім, підняті питання не є остаточними і підлягають окремому дослідженню або науковому вивченню.

Список бібліографічних посилань: 1. Кримінально-процесуальний кодекс України : закон України від 28.12.1960 № 1001-05 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-05> (дата звернення: 10.10.2018). Втратив чинність. 2. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 10.10.2018). 3. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України : наказ МВС України від 06.07.2017 №570 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17> (дата звернення: 10.10.2018). 4. Баганець О. Доказування причин та умов, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення. *Юридична Україна*. 2013. № 8. С. 83–87. 5. Омельчук Л. В. Следственная профилактика преступлений, связанных с ненадлежащим исполнением профессиональных обязанностей медицинскими работниками по Уголовному кодексу Украины. *Экономика и право Казахстана*. 2012. № 23. С. 42–47.

Одержано 12.10.2018

УДК 343.985:343.71

Аліна Олександрівна БАЛЮРА,

курсант 4 курсу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ГРАБЕЖІВ І РОЗБІЙНИХ НАПАДІВ

У сучасному світі власність виступає матеріальним фундаментом і є засобом задоволення матеріальних і духовних потреб людства, а тому потребує надійного захисту від злочинних посягань. Саме тому в ст. 3 Конституції України вказано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю[1]. Розбійні напади та грабежі є найбільш небезпечними злочинами, за